

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sátoraljauhely Széchenyi-tér 9. sz.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 3000 K.
Egy évre . . . 12000 K.

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 500 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
42. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
42. szám.

Teleki kritikája.

Sátoraljauhely, 1923. okt. 24.

Szeged első választókerületének nemzetgyűlési képviselője, Teleki Pál gróf beszámolót tartott, ahol leszögezte, hogy aki a külföldi kölcsön ellen izgat, nagyon rossz szolgálatot tesz az országnak. Nyíltan szemébe vágta továbbá a fajvédőknek, hogy hiába kárhoztatják Bethlent az állítólagos súlyos kölcsönfeltételekért, mert ők még sokkal súlyosabb feltételek mellett kapnának csak kölcsönt.

Ebben a második megálgapításban Teleki úr egy érdekes meggyőződése fejeződik ki, mely véleményünk szerint azonban nemcsak az ő meggyőződése, de minden magyar emberé, aki a dolgok mai állását józan szemmel figyeli. Ez a meggyőződés azt fejezi ki, hogy ha történetesen a fajvédők lennének a kormányon, a viszonyok nyomasztó alakulása őket is előbb-utóbb arra kényszerítené, hogy a külföldhöz forduljanak kölcsönért. Ezt a fajvédők természetesen igyekezni fognak cáfolni, amit annál is könnyebben megtehetnek, mert mai szerepük nem egyéb,

mint felelőtlen kritizálás, mint általában minden idők ellenzékéé. Azonban az már régen leszűrt tanulság, hogy amint egy ellenzéki csoport kormányra kerül és szemben áll a dolgok valóságos szövevényével, régi hevét mérsékelni kényszerül és sokszor kénytelen azokra az utakra lépni, amelyeket a bukott kormányonál kifogásolt. Mert míg az ellenzék szerepe elméleti természetű, addig a mindenkori felelős kormány akarva nem akarva kénytelen minden felmerülő problémát sürgősen megoldani, még pedig úgy, ahogy azt a viszonyok determináló ereje épen megengedi.

Tehát biztosak lehetünk benne, hogy a fajvédők, ha történetesen kormányon lennének, előbb-utóbb ugyancsak a külföldi kölcsönt deklarálnák utolsó mentsvárnak s hogy akkor a kölcsönadók ismerve a fajvédők politikájának tendenciáját, milyen feltételek mellett engedélyeznék a kölcsönt, arra jobb nem gondolni. Azoknak mondjuk ezt, akik jelszavaktól és hangzatos politikai frázisoktól félrevezetve esetleg fajvédő kormány után áhitoznak. Ha ez a kormányváltás bekövetkeznék, az ország mindenké-

pen dilemmába jutna. Mert vagy lenne külföldi kölcsön, vagy nem. Ha külföldi kölcsön lenne, ez csakis az ország szuverén jogainak tényleges feláldozása árán létesülne, mert a kardcsörtető politika hiveinek nem lennének bolondok pénzt adni a legszigorubb ellenőrzés nélkül. Ha nem lenne külföldi kölcsön, akkor tovább folya a magyar koronának az az idegemészti leromlása, amely tönkre tett minden békés nyugalmat ebben az országban, megnövelte a siberek szarvát s az egyetlen komoly értéknek, a becsületes munkának majdnem a sirját ásta meg. Ez a leromlási folyamat most megállt a kölcsöntárgyalások pusztá hérének hallatára, amelyeket Bethlen külföldön folytatott.

A tények mindenkit tanítanak, aki belőlük olvasni tud. A nemzeti közvélemény próbálja végig gondolni az egyes lehetőségek összes konzekvenciáit, akkor majd be fogja látni, hogy az ország vezetése igenis jó kezekben van s Bethlen személye, tudása és becsületessége garancia a jobb magyar jövő reményességére.

November elsején életbe lép az új ipartörvény

Nem lesznek kontárkodó iparüzők.

Az új ipartörvény november 1-én életbe lép. Az új törvény egyik legfontosabb rendelkezése, hogy több iparban a törvény hatályosságától kezdve, csakis a képesítés szigorú igazolása esetén adhatnak ipari igazolványt, illetve iparendélyt.

A kontárkodó iparüzőket a legszigorubb fogják üldözni, mert az új törvény szerint nemcsak pénzbüntetéssel, hanem elzárással is sújthatók. A büntetési szankció pedig nemcsak iparossegédekre, hanem kontárkodó magánosokra is áll, akik iparossegédek felfogadva jogosultság nélkül üzik az ipart.

Sok üdvös intézkedést látunk az ipartörvényben a tanoncképzésről. A törvény ezen részének végrehajtására vonatkozó utasítás azonban ma még nem teljes s így a törvénynek a tanoncképzést illető jótékony hatása csak ezen részletes utasítás kibocsátása után fog nyilvánulni.

Az ipartestületekre is fokozott munka vár a törvény életbelépése után. A segéd és mestervizsgák vezetése, az ipari jogositványok felülvizsgálása azonban mindaddig csak holt betű marad az új ipartörvényben, míg nem lesz meg

Madách születésének százados ünnepén.

A Zempléni vármegyei Kazinczy-Kör 1923. szept. 29-iki Madách-émlékünnepélyére írta és elmondotta:

Dr. Buday Károly,
a Kazinczy-Kör főtitkára.

III.

A tudás és az örök ifjúság, az örök szép eszménye, a paradicsomi tilalom megszegésének kuforrása, az igazság és a szépség, az első a férfi, a második a női nem részéről óhajítja a maga kétségteletlenül jogos diadalát annak a jövőndő nemzedéknek, melynek ők az ősszülei.

A fáradt Ádámot a milliók tömegéhez tartozó női szépség győzi meg, hogy nein szenvedhetnek milliók egyért, a szabad aetherben már Miltiades Ádám a milliókért dolgozik s milliók lesznek gyilkosává s kesereg érte a hő kebel, mely végül is elkeseredésében megtartja az erényt s a Sergiolus

Ádám Juliája elaljasodásában is hű társa férjének, de keble alatt ég az isteni szikra, nagy eszmék hordozója, a Krisztusi tanok az ő lelkében ébrednek:

„Ah Sergiolus, vajmi sok nemes Érzést találtál volna e kebelben, Hol csak mulandó kéj után kutattál!”

Nemde-e szavak vezetnek be az újvilágba a kereszteshadjáratok Tankrédját s Évát apácaköntösben mint Izaurát, abba a világba, melynek virága a lovag-erény,

„Költészete az oltár oldalán A felmagasztalt női ideál.”

A szent hit vakbuzgósággá alacsonyodik az ember lelkében, Ádám a semmittevés közönyös világába vágyik, olyan világba, mely „nem küzd semmiért”, elhanyagolja a földi dolgokat, mint a csillagvizsgáló Kepler, nem törődve a szép Borbálával, akinek minden ledérsége mellett is, „sajátságosa a jó, míg büne a koré, mely szülte őt.”

E bünt akarja eltörölni a francia

forradalom véres munkája, melyben a nő, Éva, egyrészt a mult hagyományainak őre, visszautasítja Danton szerelmét, mint kofa felajánlja azt.

A szabadság, egyenlőség, testvériség eszmevilágának arculcsapása a nő részéről ismét Keplerhez vezet, de csak azért, hogy a nő oldalán a fausti elkeseredés mintájára, az elméleti tudás eredménytelenségét odahagyva, új eszmékért lelkesüljön London nyüzsgő vásárterén a munkás Ádám oldalán, a proletárleány Éva. Minden a hiúság vásárára kerül itt, maga Éva is, illetve csak a „palástja” hull a „tátongó mélységbe,” ő maga glóriás fényben tér vissza az örök honba, Ádám pedig a phalanstere rendszerében véli feltalálni az új nemzedéket, de nem veszi észre, hogy a szellemi életet gépek színvonalára lesüllyeszteni nem lehet, itt az elme nem sziporkázhat, a szívnek nem lehetnek érzelmei, gondolkodás és akarat ismeretlen fogal-

mak s Luther sem jelent mást, mint a 30-as, Cassius a 209, Platon a 400, Michel Angelo a 72. számot, maga Éva, a phalanstere nője, annak csak „idegbeteg” tagja, gyermekétől megfosztottan; s ki az, ki a férfit tiltakozásra szólítja e lélekgyilkosság ellen? Éva, a nő, a csalódott Ádám pedig a földi salakból repül a világűrbe, de folyton hallja a nő visszahívó szózatát és siet vissza a földre új csatát vívni, pedig tudja, hogy a célt még nem éri el. A cél voltakép mi is?

„A cél: megszűnt a dicső csatának; A cél halál; az élet küzdelem; S az ember célja a küzdés maga.”

De érdemes-e küzdeni a kihűlt napban, megfagyott földben, esz-kimóvá aljasult, buta embertömegben, itt Ádám is aggastyánna lesz s Éva, bár szintén eisatnyul, mégis e kietlen, kopár világ egyetlen bájos jelensége.

Vége köv.)

Egyes szám ára 200 K.

az eszköz, a mód annak végrehajtására. Előrelátható, hogy november elsején még az iparhatóságok sok helyen nem lesznek tisztában az ipari jogosítványok eldöntésénél követendő eljárással s nagyon indokolt, hogy az iparhatóságok már most készüljenek föl a törvény közeli életbeléptetésére, mert csak zavart okozna a kereskedelem és az iparban, ha a szükséges tájékozottság hiányában nem intéznék el a szükséges gyorsasággal a konkrét kérelmeket.

Értesülésünk szerint a kereskedelmi minisztérium a törvény végrehajtáshoz szükséges utasításokat is idejében kibocsátotta s nagy gondot fordít arra, hogy az új ipartörvény megvalósítson minden olyan célt, amelynek szolgálata a törvényalkotásnál a nemzetgyűlést irányította.

Csak a legszükségesebb taneszközök lehet követelni a tanulóktól.

A kultuszminisztérium tudatában van annak, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között gyermekek iskoláztatása milyen súlyos költségeket jelent a szülőknek s ezért meg akarja könnyíteni a szülőknek — már amennyire lehetséges — ezeket a terheket.

Már a múlt tanévben általános körrendeletet adott ki a miniszter, amelyben figyelmeztette a tanári karokat, hogy a tanulóktól csak a legszükségesebb taneszközök követeljenek meg. Most újabb rendelet jelent meg ilyen tartalmu figyelmeztetéssel és ez a rendelet most már alaposabb és jobban körülírt engedményeket is tesz a szülők számára.

A rendelet szerint például az egyszerű, sima, tiszta papírból készült, esetleg a tanuló által házilag összefűzött füzetet éppen úgy el kell fogadnia a tanároknak, mint a nagy összegbe kerülő, gyárban megvonalozott, vagy kockázott és géppel fűzött irkát. A leányiskolák igazgatóságait pedig arra utasítja a miniszter, hogy a különböző kézimunkák tanításánál semmi esetre se kívánjanak drága anyagokat növendékeiktől.

H I R E K.

— **CSAK EGY SZÁL VIRÁGOT KÉRNEK** a mindenki halottai. Egy szál virágot várnak a deres fejű öreg népfölkelők, akik az ezeréves multért, egy szál virágot a pehelytelen állu fiatal legények, akik egy új ezredévért életüket adták. Hosszu sor sirhantjuk domborul az ujhelyi temetőben is a sárgult avar alatt s látogatót várnak az ő napjukra. Látogatót, aki a kegyeletes emlékezés egy virágszálat helyezze el avarbambult roskadt őszi sirjaikra . . .

November elsején d. u. három órakor gyásznap lesz a hősi temetőjében s az ünnepség rendezése kéri a közönséget, helytől egy szál virágot ez alkalomra a mindenki halottainak sirjára, akiket mindenkinek gyászolnia kell, mert értünk, az itt maradt élőkért mentek ők a halálba, a szomorú őszi elmúlásba hanyatlott temető hideg hantjába.

— **Az Ipartestületi Dalárda Jubileuma.** November hónapban fennállásának tíz éves határjelzőjéhez ér el városunk egyik legjelentősebb kultur-testülete: az Ipartestületi Dalárda, melynek oly sok kellemes, szépemlékü, hangulatos órát köszönhet Ujhely város közönsége. A Dalárda fennállásának tíz éves fordulóját november 4-én a Városi Színházban jubileumi hangversennyel fogja emlékeztetést tenni. A hangversenyen a dalárda énekszámait a helybeli műkedvelők fogják nívós programszámokkal kiegészíteni. — Jegyek előre válthatók: Fantóni Béla fodrász üzletében.

— **Jogtanárok értekezlete.** Dr. Molnár Kálmán, a jogtanárok egyesületének elnöke értekezletre hívta össze a jogakadémiai tanárokat nov. 8-án a fővárosba. Az értekezlet a jogtanárok helyzetével foglalkozik.

— **Ismeretterjesztő előadások tiszteletdíjai.** Az iskolán kívüli népművelés messzekiható fontosságára való tekintettel a vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1923/24. év folyamára az ismeretterjesztő előadásoknál előadónként 1000 kor., tanfolyamoknál előadónként 2500 kor., szabadegyetemi előadásoknál előadónként 5000 kor. államsegélyt engedélyezett. A tanfolyamvezetőket pedig a tanfolyam jellege és óraszámára szerint külön tiszteletdíjban fogja részesíteni. Ha az ismeretterjesztő előadásokkal vagy tanfolyamokkal kapcsolatban megfelelő kirándulásra van szükség, akkor a kirándulásvezető külön tiszteletdíjban fog részesülni.

— **Áramfogyasztási biztosítékok befizetése.** A városi Közművek igazgatósága felkéri az áramfogyasztókat, hogy az 1923. október hó 18-iki üzemi képviselőtestületi közgyűlés határozata alapján beszedendő áramfogyasztási biztosítékok kiegészítését, a városi közművek meghatalmazásával ellátott pénzbeszedőnek okvetlen fizessék ki. A biztosíték késedelmes fizetőivel szemben ugyanaz az eljárás követendő, mint a késedelmes számla fizetőikkel. A biztosíték a pénzbeszedő bevárása nélkül a városi közművek pénztáránál is fizethető.

— **A fillér kimulása.** A fillér már réges-régen nem mint pénz, inkább csak emlékeztető volt már a boldog időkre, ha véletlenül szóba került ez a törpébbnél is

törpébb mikroszkopikus valuta. És mégis maradt egyetlen terepnuma, ahol még számba vették: a csekkforgalomban. Most azonban a pénzügyminiszter rendeletben eltörölte a fillérnek ezt az utolsó szereplését is. — Ezután el kell hagyni azt, ami ötven filléren alul van, ami megfelelt volna, ki kell kerekíteni egy koronára. Végképen bucsuzhatunk tehát a fillértől, ami most már csak emlék marad, muzeumi régi pénz, akárcsak a többi régen kimult pénzemlék.

— **Tűz.** Kedden délután fél öt óra tájban kigyulladt a Rákóczi utcán az Eisenberger Mór vendéglős háza udvari részének padlása. Szerencsére teljesen szélcsendes idő volt, mert máskülönben az egymás hegyén-hátán épült házak között hatalmas pusztítást vihetett volna véghez a tűzvész. A tűzoltóság későn érkezett a tüzhöz, aminek azt hozták föl mentéséül, hogy a tűzoltótorony elől elzárja a kilátást a nagytemplom s a vármegyeház régi törvényszéki épülete. Ez a tüzeset s alkalmas arra, hogy a tűzoltótorony elhelyezését és kilátását megvizsgálják az illetékes hatóságok, mert ha történetesen nincs szélcsendes és nedves időjárás, az egész városrészt katasztrófa érthette volna. A tűzoltóság a későn vett telefon felhívás után percek alatt a tűz színhelyén volt s a tüzet a legrövidebb idő alatt lokalizálta, megmentve még a ház tetőszerkezetét. A tűz állítólag ugy keletkezett, hogy a ház udvarán hordót égettek a szürethez s egy kipattanó szikra gyújtotta föl a ház padlásán fölhalmozott zsupszalmát.

— **Ujabb trafikdrágulás előtt.** Hir szerint a gazdasági érdekesség most tárgyalt a pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályával az idej nyersdohány beváltási árról, amelyet aranyparitásba kíván megállapítani a gazdaérdekeltség. Mivel értesülésünk szerint a minisztérium előreláthatólag teljesíti ezt a kívánságot, két-három héten belül sor kerül ismét a trafikárak újabb emelésére. Az emelést november ötödikére tervezik.

— **Az iskolán kívüli népművelés statisztikája Zemplén vármegyében.** Az 1922/23. év folyamán 29 községben tartott ismeretterjesztő előadás. A hallgatók összes száma 15856, átlagos száma 2285 s az előadások száma 306 volt. Ebben a munkában résztvett 97 előadó és pedig 49 tanító, 5 tanár, 17 lelkész, 6 orvos, 3 jegyző, 3 földbirtokos, 4 gazdatiszt, 1 iparos, 1 mérnök és 8 egyéb foglalkozású egyén. Volt egy analfabéta tanfolyam 27 hallgatóval, kik közül 18 vizsgázott eredménnyel.

— **Balkáni kulturát telepítenek Erdélybe is a románok.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári

egyetemnek a regátból idevezényelt rektora jellemző rendeletet függesztett ki az almamáter kapujára. Eszerint elrendeli az orvosi fakultás zsidó hallgatóinak, hogy anatómia és kórbonctani gyakorlatokhoz zsidó hullákról gondoskodjanak, mert a zsidók nemzsidók holttestét nem boncolhatják. Hogy ezek a diákok honnan vásárolják be a zsidó hullákat és azok hamisítatlan zsidó voltát miképp igazolják, arról a balkáni értékű rektori ukáz nem rendelkezik.

— **Az Uj Idők-nek,** Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának 43. számában folytatódnak Dánielné Lengyel Laura és Seeliger érdekes regényei. Közli a lap azonkívül Kosáryné Réz Lola elbeszéléseit, Pekár Gyula és Carády Viktor cikkeit, Nyáry Andor egyfelvonásosát, Farkas Imre versét, számos képet a most megnyíló Nagy István kiállításon kiállított képekről és a lap rendkívül népszerű rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 6000 K. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest VI. Andrassy-ut 16.

— **A közönség felvilágosítására.** A Tőzsdei Hírlap közli először a hivatalos tőzsdei árfolyamokat.

Minden más közlés csak részleges, hiányos, vagy hamis. Aki azt hirdeti, hogy először hozza a tőzsdezárlatot, tehát előtűnik, félre akarja vezetni a közönséget.

A közönséget azonban csak egyszer lehet félrevezetni.

Rájöhetett arra, ami egyébként kétségtelenül megállapítást nyert: hogy harminc-negyven hamis kurzus van a reklámozott „első” zárlatban.

A Tőzsdei Hírlap nemcsak a hivatalos árfolyamot hozza és nem az első kurzusokat közli az ntőtőzsdéről szóló tudósításban, hanem a tényleges egyórás, félkettős, kétórás, ha még van üzlet, a negyedhárom órás utőtőzsde kurzusait is.

A Tőzsdei Hírlap tőzsdei hírszolgálatát a legelőkeltebb, a legteljesebb.

A bécsi és prágai tőzsde zárlatát a Tőzsdei Hírlap közli először.

A külföldi devizák, a Devizaközpont hivatalos árfolyamai, először a Tőzsdei Hírlap-ban jelennek meg.

A gabonatőzsde hivatalos árfolyamai is először a Tőzsdei Hírlap-ban jelennek meg.

Ne üljön fel tehát senki hangzatos, félrevezető reklámoknak, mert önmagát csapja be, aki az ilyeneknek egy percig is hitelt ad.

— **Száz millió koronát,** hatvan millió, ötven millió, negyven millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztályorszájatekon. Hivatalos árak: egész 4000 korona, fél 2000 kor, negyed 1000 kor. Rendeljen levlező lapon november 15-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán huzás előtt elfogy. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos játéktervet azonnal küldi „Bankó Bank Részv. Társ.” Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

SAC—
gyár. Bir
és respe
a tartalé
pályáján
DVTK.-v
kisszámú
közönség
kedett in
kezdemé
SAC m
lenfele v
nak s
A SAC
Csapka
SAC-ot
tűdözte
Egri
pedig a
zelmet
kezebe
embere
nál a

MAS
jőpart.
értés
szerve
miskol
időben
ragadja
lőtt gó
a mis
kezder
16, 2
három
gólját

MM
nap l

MK

Ny
SESC
(1:1)
csapa
szívós
ménn
csapa
birás

HÜ

BU

bel

EG

szó
étk

SPORT.

SAC—DVTK 1:1 (1:1). Vasgyár. Bíró: Czeizler. Igen értékes és respektábilis eredményt ért el a tartalékokkal játszó SAC. a saját pályáján otthonosabban mozgó DVTK.-val szemben. A mérkőzés kisserő, de annál hangosabb közönség előtt folyt le s bővelkedett inkább a miskolcziak által kezdeményezett durvaságokban. A SAC mindvégig egyenrangú ellenfele volt a bajnokjelölt csapatnak s végigbirta az erős iramot. A SAC gólját Egri, a DVTK-ét Csapka lőtte tizenegyesből. A SAC-ot ezuttal is balszerencse tildözte: a második félidőben Egri a bíró kiállította, Stofian pedig az utolsó percekben a győzelmet jelentő tizenegyeset a kapus kezébe lőtte. A mezőny legjobb embere Tiszay volt, a miskolcziaknál a közvetlen védelem tünt ki.

MASC—SESC 3:2 (0:1). Sajópart. Bíró: Galgóczy. Az Egyetértés meglepetésszerű vereséget szenvedett az utolsó helyen fekvő miskolczi csapattól. Az első félidőben a vezetést az Egyetértés ragadja magához a Marajda által lőtt góllal. A második félidőben a miskolcziak heves támadásba kezdenek, minek eredménye a 16., 21. és a 33. percben lőtt három gól. Az Egyetértés második gólját Cseh rugta.

MMTE—DAC 3:0 (2:0). A nap legnagyobb meglepetése.

MKASE—MVSC 2:0 (2:0).

Nyiregyházi Törekvés — SESC kombinált csapata 2:1 (1:1). Vasárnap mérkőzött a két csapat Nyiregyházán s erős és szívós küzdelem után a fenti eredménnyel végeztek az egyenlő erejű csapatok. Földes kifogástalanul bíraskodott.

HÜVÖSVÖLGYI

PARK SZANATORIUM

BUDAPEST, I., Hidegkuti-ut 78

Telefon 50-37.

Legkomfortabb subalpin gyógyhely

bel-ideg betegek és üdülők részére

Dependencek is

egész évben nyitva, ahol

szoba ötszöri étkezéssel napi 38,000 K

Saját bérautó-üzem.

ZEMPLENI GAZDA

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye

Szerkesztő:

ILLÉSHÁZY ENDRE

A Zemplén várn. Gazd. Egyesület ügyv. titkára

Magyarország dohánytermelésének válsága.

Irta: Csajka Endre.

A tiszántúli mezőgazdasági kamara által f. évi szept. 24-én Debrecenben rendezett dohánytermelői értekezleten megdöbbentő adatok kerültek nyilvánosságra Csonka-Magyarország dohánytermését illetőleg.

A régi Magyarországnak összes dohánytermelési területe 80,000 kat. holdat tett ki, mely terület a trianoni megcsonkítás után — tekintettel arra, hogy a dohánytermelést tulajdonképpen a szinmagyar vidéken kultiválták — csupán 10,000 kat. holddal kevesedett, vagyis 1919. év végén megcsonkított országunkban még 70,000 k. holdon termelték a dohányt. Ez az arány az integer Magyarország dohánytermeléséhez képest háromszoros több teret jelentett, mert míg a Trianon előtti Magyarországon termelt 80,000 kat. holdból annak minden lakosára 6 □-öl dohányterület esett, addig a mai Csonka-Magyarország 7 1/2 millió lakosára a megmaradt 70,000 kat. holdból 16 □-öl dohányterület jutott.

A statisztika megdönihetetlen adatokkal bizonyítja, hogy a forradalmak előtti Magyarország ebből a 6 □-ölnyi területből nemcsak, hogy összes pipadohány, közönségesebb szivar és szivarka gyártmányokhoz szükségelt dohányanyagát egészben fedezte, hanem még nagymennyiségű magyar dohányt a külföldre is exportált úgy, hogy az importra szoruló szivarboríték és különleges dohánytermékek szükségletét az exportból bőségesen fedezte. Kereskedelmi mérlegünket tehát a dohánybehozatal nem rontotta, sőt némileg javította.

Ha fenti számadatokat bonckés alá vesszük, azt látjuk, hogyha Nagymagyarország egy-egy lakosának a 6 □-ölnyi dohányterület nemcsak, hogy teljes szükségletét fedezte, de annak több mint egyharmadát még külföldre is szállította — akkor az nyer beigazolást, hogy egy lakos dohányszükségletét 4 □-öl beültetett terület bőségesen fedezte. Az 1919. évben még 70,000 kat. holdon termelt dohánytermésből a 7 1/2 millió lakosú Csonkaország dohányszükséglete 30 millió □-öln termelt dohányból teljes fedezetet talál és így a 70,000 kat. holdból ekként felszabaduló 82 millió □-öl, vagyis 5125 kat. hold dohánytermés átlag 8 q-jával számítva 410 ezer q = 4100 vagon dohány, amit kivihettünk volna, kb. 35 millió aranykorona értékben, ami 100 milliárd mostani koronával egyenlő. Ezzel a horribilis értékkel annyira megjavíthatuk volna kereskedelmi mérlegünket, hogy ezen egyetlen kiviteli cikk, melynek hiányát idehaza a legkevésbé érezzük, képes lett volna egymagában is koronánk katasztrófális zuhanását megakadályozni.

Ha a 70,000 kat. hold dohánytermelés folytonosságát a pénzügyi kormány kellő előrelátással

biztosította volna, akkor ma 100 koronánk nem 3 centimet érne és a pénzügyminiszternek nem kelene hónapokig külföldi kölcsön után fáradozni és a kisantant által diktált súlyos feltételeknek eleget tenni, mert 4100 vagon dohány kivitele biztosította volna valutánk stabilitását.

Dohánytermelésünk fenntartása érdekében nem történt semmi és így talált bennünket az 1920. XXVI. t. c. a földbirtok helyesebb megosztását célzó törvény, melynek hatása alatt a 70,000 k. hold dohánytermés már 1920. évben 56,000, 1921. évben 38,000, 1922. évben 23000 és 1923. évben 19 ezer kat. holdra csökkent. Ebből a területből ma már csak 4 1/2 □-öl jut minden lakosra, tehát alig fedezi a belfogyasztást, mert ahhoz 4 □-öl terület szükséges.

Ezen adatok helyességét igazolja a most megjelent féleves kereskedelmi mérlegünk is, melynek tételeiben a dohány kivitelünk 2 1/2 milliárd, ellenben dohánybehozatalunk 4 1/2 milliárd, tehát a behozatal már most is majdnem a duplája a kivitelnek és összes behozatali cikkeink közül már a negyedik helyen áll. Sajnos, ez a szomorú mérleg év végén még rosszabb lesz, mert a belföldi dohánytermelés nagyarányú csökkenésével kivitelünk egészben elmarad, ellenben behozatalunk ugyanolyan arányban növekedni fog.

Dohánytermelésünk aránylag ma már területileg is 20%-kal kisebb, minőségileg is gyengébb a békebelinél, ellenben a dohánytermékek fogyasztása tetemesen emelkedik.

Micsoda szerencsétlensége ennek az országnak, hogy a földbirtok helyesebb megosztására és így a többtermelés elősegítésére alkotott törvénynek az a következménye, hogy egyik legjelentékenyebb mezőgazdasági termékünket, a hirneves magyar dohánytermelést, mely méltó társa volt a magyar búzáknak és boroknak, a végpusztulás fenyegeti. A többtermelés helyett tehát szégyenletes visszafejlődés.

Az óriási pénzügyi veszteség mellett van még egy másik és szociális szempontból pótolhatatlan vesztesége az országnak. Ez a dohánykertészek sorsa, kiknek száma százezerre tehető. Ezek mind hajléktalanokká lesznek és az elbocsátott gazdasági cselédekkel együtt olyan nyomorúságos helyzetbe jutnak, hogy ezeknek elhelyezése még igen sok gondot fog okozni az illetékes faktoroknak. Pedig a magyar dohánykertész munkateljesítménye egyenesen páratlan a maga nemében, mert amint a dohányt tavaszkor kiplántálja s míg a kincstárnak be nem szolgáltatja, addig úgy ő, mint családja éjjelt nappalá tesz s hónapokig 18—20 órát dolgozik a dohányossal.

Ezt a munkásgárdát, mely éppen olyan specialitása a magyar földnek, mint a csongrádi kubicos vagy mint a kövesdi munkás, ezt meg kell becsülni és nem szabad pusztulni hagyni, mert folytonosság nélkül ilyen dohány-

kertészek nevelése lehetetlen. Ezeknek elemük a dohány. Valóságos dohányos dinasztiaik vannak közöttük, akiknek dédapjuk is dohányos volt s azóta fiuról-fiura száll a hivatal.

(Vége köv.)

Értesítések.

A Maglódi-úti női gazdasági iskola.

A főváros külső területén, a Maglódi-ut mentén, évekkal ezelőtt női gazdasági szakiskolát alapított s annak vezetésével özv. Báthory Nándornét bizta meg.

Az iskola valósággal kulturmissziót teljesít a női gazdasági kiképzés terén. Nem állás után szaladgáló szellemi proletárnöket, de saját kis gazdaságukban eredmények elérésére törekedő gazdaszonyokat nevel ez iskola.

Uri családok, kiknek négy-öt hold földcsékjük, kertjük, szőlőjük van, küldik ide leányaikat, de vannak itt kisgazdák leányai is, úgy, hogy az iskola a legdemokratikusabb intézménye az országnak.

A leányok maguk végeznek minden munkát: maguk járnak el a tehének, a baromfiak, sertések körül, felváltva dolgoznak a kertben, szőlőben, a zöldségüzemben és az iskolában is elsajátítják mindazon ismereteket, melyeket egy kisgazdaságban az asszonyoknak tudnia kell.

Ajánljuk az iskolát kisgazdáinknak, de az intelligens középosztály leányainak is, mert az iskolában szerzett ismeretek a mai nehéz életviszonyok között nagyban elősegítik a megélhetést.

K É V E

Mezőgazdasági Hitelintézet

és Iparfejlesztési R.-T.

Budapest, V., Nádor-ucca 20.

Elfogad megblásokat termény értékesítésre minden mennyiségben. — Mezőgazdasági hitelt nyújt kedvező feltételekkel. Mezőgazdasági többtermelés és Iparfejlesztés.

— A Hűvösvölgyi Parksza-natorium (Budapest, I., Hidegkuti-ut 78) ujonnan megnyit s az egész évben nyitva levő dependenceiben már 38,000 koronáért is teljes penziót nyújt és így a polgári középosztálynak is lehetővé teszi ezen közkedvelt s bevált üdülőhely igénybevételét.

Olcso téli ruhák tisza gyapjuból!

A) polgári és munkásruhák: Tisztviselőknél irodai használatra. Mezőgazdasági és ipari munkásoknak, sportegyleti tagoknak, cserkészeknek, vasutasoknak, rendőröknek tűzoltóknak, várműveknek, fegyőröknek, hiv. altisztoknak, kisbíróknak stb.
Köpeny, szubony és oszlanadrág együtt K. 150000-tól felfelé

B) Üzemi munkásruhák: Mezőgazdasági és ipari munkásoknak, bányászoknak, erdei munkásoknak, utkaróknak, stb.
Köpeny, szubony és oszlanadrág együtt K. 112000-től felfelé. Fenti ruhadarabok egyenként is kaphatók, azonkiv. másfajta készruhák is

Beszerezhetők az Ergon Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaságnál Budapest V. ker. Vörösmarty-tér 3. Kívánatra részletes árjegyzéket küldünk.

Hradil Károly

fényképészeti műterme
Saujhely, Széchenyi-tér 9.

Készít mindennemű, a fényképészeti szakba vágó munkákat.

Elsőrendű és pontos kiszolgálás
Kívánatra háznál is eszközöl felvételeket.

Ruhákat kifogástalanul tisztít, minden színre fest
Rakovszky, Beresényi-utca 5. sz. Bérlet: Sárkány.

Budapesti TÖZSDEGÉG vidéki KÉPVISELŐKET

keres,
illetve vidéki tőzsdebizományosok vagy bankok képviselőit elvállalja. Ajánlatok „AGILIS 636” jelűre **Bokor-Benkő hirdetőirodája**, Budapest, V., Dorottya-utca 7. kértnek.

Páncz Sajos

kötszerész-műszerész
Sátoraljaihely, Drugeth-utca 16.
Sérvkötő, haskötő és fűző-specialista. Készít: Műláb, műkőz és mindennemű orthopaediai készülékeket.

Selyem lámpaernyők behuzását, ridikülők készítését, keztyűk és fűzők tisztítását és javítását elvállalom.

Kovács Balázs Saujhely

Elvállal mindennemű férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.
Rákóczi-utca 43. (Olannával szemben.) a legrövidebb idő alatt.
Raktáron mindenféle férfi gyapjúkalapok minden színben. Pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

DEÁK és dr. ORDÓDY BANKHÁZ fiókja

BUDAPEST, Andrassy-ut 16. (Központ: Aranykéz-u. 3.)

Osztálysorsjegy osztályunk

A nov. 14-én kezdődő új sorsjátékra a rendelések szétküldését már megkezdjük. Nyerhető egyélen sorsjeggyel — egy összegben — **SZÁZMILLIO**.
Sorsjegyárak: $\frac{1}{4}$ 4000 —, $\frac{1}{2}$ 2000 —, $\frac{1}{4}$ 1000 — korona.

Tőzsde osztályunk

Idegen pénzt veszünk (hivat. pénzbeváltó).
Tőzsde megbízásokat a legjobban elintézzük.
Heti kamatoztatásra pénzt elfogadunk.
Lombard hitelt nyújtunk stb.

A n. közönség szives partfogását kérem.

Bertók Katalin

okl. születésnő

Gróf Somogyi Ilona-u. 4.

községi
közigazgatási
nyomtatványokat
olcsón szállít a
ZEMPLÉN
könyvnyomda

Az Első Sátoraljaihelyi Hordógyár Butorgyárában

ujjonnan készült **completet halószobák**
gyári árban kaphatók.

Karácsonyi és újévi ajándékait Szabó Pál

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében vásárolja.

Imakönyvek! Ifjúsági iratok! Képeskönyvekből nagy választék mindkét nembeli ifjúság részére. Társasjátékok, sakkfigurák és táblák. Dobozos levélpapírok. Emlékkönyvek. Levelezőlap albumok. Festékek dobozokban. Magyar festőművészek képeinek másolatai keretbe. Hegedűk, húrok, hegedűtökök stb.

14 karátos arany töltőtollak!

Dísztárgyak!

Íróasztal-készletek a legfinomabb kivitelig!

VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁR JAVITÓMŰHELY.

Elvállal:
minden rendszerű varrógép
és kerékpár javításokat, pontosan, jótállás mellett.
Varrógép és kerékpáralkatrészek nagy választékban.

Springer Jenő
Sátoraljaihely, Lakatos-utca 13.

Amputáltak!

Keleti-féle legmodernebb szerkezetű

műlábak

a legtökéletesebbek!

Elegáns, könnyű, zajtalan járás! Továbbá elsőrendű kivitelben eredeti gyári árak mellett szállít:

KELETI J.

Budapest IV. Petőfi Sándor-u. (Koronaherceg-utca) 17.
Telefon: 13-76.

Alapítva 1878.

BRILLIANS, platina, gyöngy, arany, ezüst antik tárgy, régi arany és ezüstpénz bevéltás, a legmagasabb npi árban:
RÖSSLER, Budapest, IX., Üllői-ut 3. szám, Calvin-tér mellett

Viszontelárusítók!

Cérnák fonalak, pamutok az összes varróiparok részére a legolcsóbb napiárakon, állandóan raktáron

Kerzmann és Kaimos

cérna- pamutáru nagykereskedők
Budapest VI., Gróf Zichy Jenő-u 16.
Hajós-utca sarok. — Telefon 194-80.

Kereskedők! Gyapjufonalak és műselymek minden minőségben és színben, kézimunka sablonok nagy választékban. Nagyban és kicsinyben legolcsóbb árban kaphatók:
Bornstein Globus kézimunkaház
Budapest, VIII., Baross-utca 86.

Elsőrendű uradalmi paradicsom kapható a legolcsóbb árban

Orbán Béla fűszer-, csemege- és hentesáru üzletében Sátoraljaihely, Petőfi-utca 1. szám.